

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi*

*Dilara YILMAZ***
*Ergün YURTBAKAN****

Öz

Çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma uygulamasında sordukları soruları, etkileşimli okuma uygulamasının "CROWD" tekniğine göre sınıflandırmak amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada, temel yorumlayıcı nitel araştırma deseninden faydalanılmıştır. Çalışmaya Yozgat ilinde çalışmakta olan 18 okul öncesi öğretmeni uygun durum örnekleme ile dâhil edilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma esnasında ürettikleri sorular "CROWD" tekniğine göre "Complete (C) tamamlama soruları, Recall (R) hatırlama soruları, Open-ended (O) açık uçlu sorular, Wh. Questions (W) 5N 1K soruları ve Distancing Questions (D) yaşamla bağlantı sorularına" göre betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Çalışmanın sonunda; okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları kitapların tamamına yakınında tamamlama sorusu (C) üretmez iken hatırlama (R), açık uçlu (O), 5N 1K (W) ve bağlantı (D) sorularını üretebildikleri tespit edilmiştir. Bunun yanında okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları kitapların çoğunda CROWD tekniğinin açık uçlu (O) soru türünden faydalandıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi, etkileşimli okuma, CROWD tekniği

An Analysis of the Questions Asked by Preschool Teachers During Dialogic Reading Based on the CROWD Technique

Abstract

The present study aimed to classify the questions asked by preschool teachers in the dialogic reading practice according to the "CROWD" technique of the dialogic reading practice. Accordingly, the study utilized the basic interpretive qualitative research design. A total of 18 preschool teachers working in Yozgat province were included in the study utilizing convenience case sampling. The questions produced by preschool teachers during dialogic reading were analyzed by descriptive analysis according to the "CROWD" technique in the following categories: "Completion questions (C), Recall questions (R), Open-ended questions (O), Wh- Questions (W), and Distancing Questions (D) connection to life questions" were analyzed by descriptive analysis. The results revealed that preschool teachers could not produce completion questions in almost all of the books they read interactively, while they could produce recall, open-ended, Wh- Questions, and connection questions. It was also determined that preschool teachers utilized the open-ended question type of the CROWD technique in most of the books they read interactively.

Keywords: Preschool, dialogic reading, CROWD technique

* Bu çalışma, Dilara Yılmaz'ın yürütücülüğünü yaptığı "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi" isimli TÜBİTAK 2209-A üniversite öğrencileri araştırma projesinden üretilmiştir.

** Öğrenci, Yozgat Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, Yozgat, yilmaz.dlr0@gmail.com, ORCID: orcid.org/ 0009-0000-8535-6898

*** Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Uşak, ergun.yurtbakan@usak.edu.tr, ORCID: orcid.org/ 0000-0001-8811-6320

Giriş

Okul öncesi dönem; çocukların öz bakım, motor, sosyal, dil, bilişsel ve duygusal becerilerinin geliştirilmeye başlandığı dönemdir (Aral, Kandır ve Yasar, 2000). Okul öncesi dönemde çocukların gelişim alanlarını destekleme görevini ilk olarak ailesi üstlenirken devamında bakıcılar veya okul öncesi eğitim kurumları üstlenmektedir. Okul öncesi dönem çocuklarının gelişim alanlarını desteklemek için ise çocuklara model olunmakta, çocuklarla oyunlar oynanmakta ve birlikte kitaplar incelenip okunmaktadır (Arıcı ve Bartan, 2020; Özen Altınkaynak, 2019; Güven, 2017). Henüz okumayı öğrenmemiş olan okul öncesi dönem çocukları ile kitaplar bir rehber eşliğinde ya görsel olarak çocuklara okutulmakta ya da yazılı ifadeler rehber tarafından okunduktan sonra çocukların düşüncelerini almak için sorular sorulmaktadır (Whitehurst ve Lonigan, 1998; Yurtbakan ve Yurtbakan, 2021). Bir rehber eşliğinde yapılan ve kendine özgü ilkeleri ve soru sorma teknikleri olan okuma faaliyetlerinden biri etkileşimli okumadır (Yurtbakan, 2022).

Etkileşimli okuma; okul öncesi dönemde bulunan veya eğitimin her kademesindeki özel gereksinimli çocukların gelişim alanlarını desteklemek için bakıcı, aile, akran ve öğretmen rehberliğinde yürütülen bir okuma faaliyetidir (Yurtbakan, 2020). Etkileşimli okuma; metni dinleyen ve okuyan kişinin okuma sürecinde rollerinin yer değiştiği, metin okunurken rehber tarafından sorular sorularak öğrencilere konuşma fırsatının verildiği, bilinmeyen kelimelerin açıklandıktan sonra yeni kelimeler eklenerek söz varlıklarının geliştirilmeye çalışıldığı bir okuma yöntemidir (Justice ve Pullen, 2003; Whitehurst, Arnold, Epstein, Angell, Smith ve Fischel, 1994; Whitehurst ve Lonigan, 1998). Etkileşimli okumada amaç, rehberiyle birlikte çocuğa hikâyeyi tartıştırmak, çocuğa hikâyeyi iyi özümsetme ve hikâye ile ilgili yorum yapabilir hale getirmektir (Yopp ve Yopp, 2006). Etkileşimli okumanın amacına ulaşabilmek için ise uyulması gereken ilkeler bulunmaktadır.

Etkileşimli okumada üç esas ilke bulunmaktadır. Bu ilkeler; yenilikçi değişim, bilgilendirici dönüt ve çağrıştırmadır (Pillinger ve Wood, 2014). Çağrıştırma ilkesinde; kitap okuma sürecine yetişkin aracılığıyla çocuk okumaya teşvik edilir ve okuma sürecine katılmak için cesaretlendirilir. Bilgilendirici dönüt ilkesinde; yetişkin kitapla ilgili çocuğa bilgiler verir veya çocuğun sorduğu sorular hakkında geribildirimlerde bulunur. Yenilikçi değişimde de çocuğun dil gelişimine ve yeteneklerine uygun olarak teknikleri kullanması gerekmektedir (Hargrave & Senechal, 2000; Justice ve Pullen, 2003; Pillinger ve Wood, 2014).

Etkileşimli okumanın iki tane tekniği bulunmaktadır. Whitehurst (1992) etkileşimli okumada temel okuma tekniğinin PEER (prompt-evaluate-expand-recall) tekniği olduğunu belirtmektedir. PEER tekniğinde; kitapla ilgili çocuğa soru veya sorular sorulur (Prompt), çocuğun verdiği cevapları değerlendirilir (Evaluate), değişik bir biçimde ifade edilir ve bilgiler eklenerek çocuğunun cevabı genişletilir (Expand) ve genişletilen cevabın şekli ile çocuğun öğrenme durumunu kontrol etmek için tekrar edilir (Recall). Etkileşimli okumanın diğer tekniği olan CROWD tekniğinde; çocuğa hikayedeki cümle ya da anlatımı tamamlatıcı (Completion), olaylar ve olayın kahramanları hakkında kitaptaki bilgileri hatırlatıcı (Recall), rehber tarafından kitaptaki görsellerini çocuğun ifadeleri ile yanıtlaması için açık uçlu (open-ended question), kitaptaki nesnelere ve resimleri veya olayı çocuğun kendi hayatı ile bağdaştırıcı (wh-question) ve hikaye ile çocuğun yaşamı arasında özdeşim kurdurtucu sorular (Distancing) sorulur (Whitehurst vd., 1994; Zevenbergen ve Whitehurst, 2003). CROWD tekniğinin kullanımına ilişkin örnek uygulama (Morgan ve Meier, 2008) Şekil 1'de gösterilmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi

Adım	Nasıl Yapılır?	Örnek
Tamamlama (Completion)	Çocuktan bir bölümün ya da kelimenin tamamlanması istenir.	Öğretmen: Hadi bu sayfayı birlikte tamamlayalım. Ben onlardan hoşlanmadım. Öğrenci: Ben de hoşlanmadım.
Hatırlama (Recall)	Çocuğa hikâyedeki bir olay ya da karakterle ilgili sorular sorulur.	Öğretmen: Evde Sam ile birlikte kim vardı? Öğrenci: Fare
Açık Uçlu Soru (Open-Ended)	Çocuğa sayfadaki resimde ne olduğu ile ilgili sorular sorulur.	Öğretmen: Bu resimde ne olmuş olabilir?
5N 1K Soruları (Wh-Questions)	Hikâyedeki bir resme ya da karaktere dikkat çekilir ve çocuğun isimlendirmesi istenir.	Öğretmen: Burada aranan ne? Öğrenci: Bir deniz altı. Öğretmen: O ne işe yarar?
İlişkilendirme (Distancing)	Okunan hikâye ile çocuğun kendi yaşamı arasında bağ kurması istenir	Öğretmen: Daha önce yumurta yedin mi, ne zaman, sevdim mi, sevdiğin ve sevmediğin yiyeceklerin adı ne?

Şekil 1. Örnek CROWD uygulaması

Etkileşimli okumada öğretmenlerin teknikleri doğru uygulamaları sayesinde çocukların ifade edici ve alıcı dil becerilerinin geliştiği (Druten-Frietman, Strating, Denessen ve Verhoeven, 2016; Han, & Neuharth-Pritchett, 2015), fonolojik farkındalık kazandığı (Elmonayer, 2013), erken okuryazarlık becerilerinin geliştiği (Chow ve McBride-Chang, 2003; Towson, Gallagher ve Bingham, 2016), okuma tutum ve ilgilerinin arttığı ve aileleri ile aralarında güven duygularının arttığı (LaCour, McDonald, Tissington ve Thomason, 2013), söz varlıklarının (Horvath, 2013), hikaye anlama ve anlatma becerilerinin (Lever, 2008; Robb, 2010), cesaret, empati ve sevgi ile bağlantılı sosyal becerilerinin geliştiği görülmektedir (McMonigle, 2012).

Etkileşimli okumada ilke ve tekniklerine uymanın yanında çocukları sürece aktif katmak için öğretmenler tarafından dikkat edilmesi gereken hususlar bulunmaktadır. Etkileşimli okumada öncelikle öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına hitap edebilen seviyelerine uygun nitelikli kitapların seçilmesi gerekmektedir (Guthrie ve Davis, 2003; Kim ve Hall, 2002; Scarborough ve Dobrich, 1994). Okuma öncesinde rehberin etkileşimli okumada kullanılacak kitabı önceden incelemesi belirlenen okuma amacının başarıyla sonuçlanması için hazırlık ve planlama yapması ve diğer disiplinlerle ilişkiler kurması gerekmektedir (Yurtbakan, Erdoğan ve Erdoğan, 2021). Çocukları, etkileşimli okumada okunacak kitapta bulunan resimleri görebilecekleri bir pozisyonda oturtmaları gerekmektedir (Ergül, Sarıca ve Akoğlu, 2016). Daha sonra okumaya öncesinde kitabı çocuklara inceletmesi ve çocukların seviyelerine uygun 10-20 örnekle kitabı tanıtmayı, kitabın kapakını göstermesi, başlığını, yazarını, yayınevini tanıtmayı ve kitaptaki resimlerle ilgili çocukları konuşturması gerekmektedir (Flynn, 2011). Çocukları etkileşimli okuma sürecine dâhil edebilmek için okuma ortamının samimi, sıcak, hoş bir ortam olması, okumanın sohbet etme havasında, öğrencileri okuma sürecine davet eder havada gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Angeletti, Hall ve Warmac, 1996; Laboo, 2005). Bunun için çocuğu okuma sürecinde sorduğu sorulara cevap vermesi için cesaretlendirmesi, çocukların cevaplarına geribildirimler vermesi gerekmektedir (Hargrave ve Senechal, 2000). Hatta kitabı etkileşimli olarak okurken çocukların ilgisini çekmek için tonlamalar yapıp yüz ifadelerini (mimiklerini) metnin içeriğine göre değiştirmesi gerekmektedir (Vukelich, Christie ve Enz, 2014).

Literatürde etkileşimli okumanın okul öncesi dönemde bulunan çocukların dil, konuşma, dinleme, hikâye anlatma ve sosyal becerilerini geliştirmeye yönelik çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlere yönelik yapılan çalışmaların ise öğretmenlerin etkileşimli okuma öz yeterliklerini belirlemek (Yurtbakan, 2024), öğretmenlerin yürüttükleri okuma etkinliklerini etkileşimli okuma kapsamında incelemek (Ergül, Akoğlu, Sarıca, Tufan ve Karaman, 2015; Towson, Fetting, Fleury ve Abarca, 2017), etkileşimli okumanın ilkelerinden olan çağrıştırma ve geribildirim tekniklerinin etkililiğini belirlemek (Daro, 2018), etkileşimli okumaya yönelik verilen mesleki gelişim programına öğretmenlerin katılımını ortaya koymak (Roselli, 2009), etkileşimli okumadaki rollerini gözlemlemek

(Waterhouse, 2014) ve sordukları soru türlerini incelemek (Cohrssen, Niklas ve Tayler, 2016) amacıyla yürütüldüğü görülmektedir. Etkileşimli okumada çocuklara kazandırılmak istenen amaca ulaşmada rehber olan öğretmenlerin etkileşimli okumanın ilke ve tekniklerini iyi kullanması gerekmektedir (Ping, 2014; Yurtbakan vd., 2021). Ancak öğretmenlerin etkileşimli okuma uygulamalarını inceleyen çalışmaların yeteri kadar olmadığı görülmektedir. Bu sebeple çalışmanın, okul öncesi öğretmenlerin etkileşimli okuma esnasında sordukları soruları "CROWD" tekniği kapsamında incelenmesi açısından alan yazındaki boşluğu dolduracağı ön görülmektedir. Çalışma sayesinde okul öncesi öğretmenlerin etkileşimli okuma yaparken kullandıkları soru türlerini gözden geçirmelerine ve bu alanda kendilerini geliştirmelerinde yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Bu önemle çalışmada, okul öncesi sınıflarında görevli öğretmenlerin etkileşimli okuma uygulamasında sordukları soruları, etkileşimli okuma uygulamasının "CROWD" tekniğine göre sınıflandırmak amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır:

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma sırasında sordukları soruların CROWD tekniğine göre;

- Tamamlama sorularında (C) dağılımı nasıldır?
- Hatırlama sorularında (R) dağılımı nasıldır?
- Açık uçlu sorularda (O) dağılımı nasıldır?
- 5N 1K sorularında (W) dağılımı nasıldır?
- Bağlantı sorularında (D) dağılımı nasıldır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi öğretmenlerin etkileşimli okuma sırasında sordukları soruları etkileşimli okuma uygulamasının "CROWD" tekniğine göre incelemek amacıyla yapılan çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından temel yorumlayıcı nitel araştırma deseninden faydalanılmıştır. Öznel olan nitel araştırmalar, başkalarının dünyayı nasıl algıladığını anlayıp yorumlamak amacıyla yapılmaktadır (Creswell, 2021). Temel yorumlayıcı nitel araştırmalar ise bir durum, olgu ya da süreç hakkında bireylerin bakış açıları keşfedilmeye çalışılmaktadır (Merriam, 2015). Çalışmada da okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarında etkileşimli okuma yaparken kitaplardaki olaylara bakış açıları sordukları sorular gözlemlenerek belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma Grubu

Çalışmaya uygun durum örnekleme (kolay ulaşılabilir) yolu ile dâhil edilen okul öncesi öğretmenlerinin tamamı (18 öğretmen) Yozgat İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapmaktadır. Uygun durum örnekleme, çalışmaya hız kazandırmak amacıyla başvuru alan bir amaçlı örnekleme yöntemidir (Ekiz, 2009). Araştırmacıların yaşadığı şehrin Yozgat olması sayesinde örnekleme grubuna kolay ulaşılabilmek için uygun durum örneklemesine başvurulmuştur. Çalışmaya dâhil edilen okul öncesi öğretmenlerinin tamamı kadın olduğu gibi okul öncesi öğretmenliği lisans mezunudur. Yaşları 23-45 aralığında olan okul öncesi öğretmenlerinin mesleki deneyimleri 2-20 yıl arasında değişmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin hepsi etkileşimli okuma konusunda herhangi bir mesleki gelişim programına katılmamıştır.

Veri Toplama Araçları

Okul öncesi öğretmenlerin etkileşimli okuma uygulaması sırasında sordukları soruların "CROWD" tekniğine göre dağılımı gözlem ile tespit edilmeye çalışılmıştır. Gözlem, araştırmacının araştırma alanında bir araç ile bilimsel amaç doğrultusunda kayıt almak için beş duyu organının kullanıldığı veri toplama türüdür (Angrosino, 2007). Gözlemci olarak katılımcı, tam katılımcı, tam gözlemci ve katılımcı olmayan gözlemci türleri olan gözlemde, katılımcının dışarıdan biri olarak çalışmaya katıldığı, uzaktan izleyip alan notları aldığı gözlem türüne katılımcı olmayan gözlemci denilmektedir (Özsevgeç, 2015). Çalışmada da araştırmacı etkileşimli okuma sürecine dahil olmadan gözlem yapmıştır. Araştırmacı gözlemlerini form yardımıyla kayıt altına almıştır. Gözlem formu,

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi

etkileşimli okuma uygulaması ile ilgili bilimsel çalışmalar yapan bir araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Oluşturulan gözlem formu etkileşimli okuma ile ilgili çalışmalar yapan iki okul öncesi, bir sınıf eğitimi alanında uzman akademisyene gönderilmiştir. Konu alanı uzmanlarının onayı alınan gözlem formunda iki bölüm bulunmaktadır. Birinci bölümde; etkileşimli okuma ile okunan kitabın yazarının, yayın evinin ve kitabın konusunun yazılacağı yer bulunmaktadır. İkinci bölümde; etkileşimli okuma öncesinde, sırasında, sonrasında okul öncesi öğretmenlerin sordukları soruların not alınacağı yer bulunmaktadır. Gözlem sırasında gözlemci; etkileşimli okuma ile okunan kitabın yazarını, yayın evini, konusunu ve etkileşimli okuma öncesinde, sırasında, sonrasında okul öncesi öğretmenlerin sordukları soruları not almıştır. Gözlem formuna kaydedilen sorular, etkileşimli okumanın tekniği olan CROWD tekniğine göre sonradan sınıflandırılmıştır.

Verilerin Toplanması

Çalışmaya öncelikle okul öncesi öğretmenlerin etkileşimli okuma yapacağı kitapların belirlenmesi ile başlanmıştır. Kitaplar belirlenirken öncelikle tüm öğretmenlerde kitapların bulunması göz önünde bulundurulduğu için “Milli Eğitim Bakanlığı” tarafından 2022-2023 eğitim-öğretim yılında tüm okulların okul öncesi sınıflarına gönderilen “365 Gün Öykü Serisi” kitaplarından seçilmiştir. Etkileşimli okumada üretilen soru sayısında kitabın etkili olup olmadığını belirlemek için rastgele sekiz kitap seçilmiştir. Seçilen kitaplar; çocukların ilgisini çekme, görsel olarak iyi hazırlanma, etkileşimli okumada soru sormaya fırsat verme, olumsuz örnek oluşturmama konularında okul öncesi çocuklarına uygun olma konusunda bir okul öncesi, bir çocuk gelişimi, bir sınıf öğretmenliği eğitimi alanında uzman olan ve etkileşimli okuma ile ilgili bilimsel çalışmalar yürütmüş üç akademisyenin görüşüne sunulmuştur. Uzmanlardan olumlu görüş alan sekiz kitap haftada bir kitap olmak üzere 8 hafta boyunca okul öncesi öğretmenleri tarafından etkileşimli olarak okunmuştur. Çalışmanın farklı okullarda görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile yürütülmesi, kitap içeriğinin soru üretme konusunda yaratacağı farklılıkların önüne geçmek amacıyla kitap seçme yoluna gidilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri tarafından etkileşimli okuma uygulamasında kullanılan kitapların listesi Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1.

Etkileşimli Okuma Uygulamasında Kullanılan Kitapların Listesi

Hafta	Kitabın Adı	Yazarı	Yayın evi
1.	Bu Yumurta Kimin?	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
2.	Bir Yumak Macera	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
3.	Kostüm Dolabı	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
4.	Büyüteç	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
5.	Başka Ne Olur?	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
6.	Benimle Oynar mısın?	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
7.	Çiçekli Pasta	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi
8.	Işık Saklanabilir Mi?	Milli Eğitim Bakanlığı	365 Gün Öykü Serisi

Araştırmacılar, sabahçı, öğleci ve tam gün eğitim veren okullardaki öğretmenler ile görüşmüş, gönüllü öğretmenlerin sınıflarında etkileşimli okuma yapılacak saatlerde okulları ziyaret ederek gözlemlerini yapmışlardır. Gözlemler okul öncesi öğretmenlerinin günlük eğitim akışlarında kitap okuyacakları zamanlarda erken okur yazarlık etkinlikleri kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırmacılar, okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma yapmadan önce okuma yapılacak kitabın adını, yazarını; etkileşimli okuma sürecinde okuma öncesinde, sırasında ve sonrasında sordukları soruları gözlem formu ile kayıt altına almışlardır. Araştırmacılar etkileşimli okuma esnasının hiçbir aşamasında sürece dahil olmamışlardır.

Verilerin Analizi

Her hafta gözlemlenen etkileşimli okuma gözlemleri araştırmacılar tarafından CROWD tekniğine göre betimsel analiz ile analiz edilmiştir. Betimsel analizdeki veriler, çalışma öncesinde

belirlenen temalara göre özetlenip yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Elde edilen veriler, etkileşimli okuma uygulamasının "CROWD" tekniğine göre "Complete (C) tamamlama soruları, Recall (R) hatırlama soruları, Open-ended (O) açık uçlu sorular, Wh. Questions (W) 5N 1K soruları ve Distancing Questions (D) bağlantı soruları" temalarına yerleştirilmiştir. Araştırmacıların analizleri arasındaki uyum Miles ve Huberman (1994) formülüne göre hesaplanmıştır. Formülde uyum; araştırmacıların ortak sonuçları, ortak olan ve olmayan sonuçların toplamına bölündükten sonra yüz ile çarpılarak elde edilmektedir (Miles ve Huberman, 1994). Araştırmacılara arasındaki uyum sekiz kitapta %92 ile %98 arasında bulunmuştur. Uyumsuzluk yaşanan sorular ise tartışılarak ilgili soru sınıfına dâhil edilmiştir. Tablo 2’de etkileşimli okumanın CROWD tekniğinin tüm türlerinde soru üretilebilen "Işık Saklanabilir mi?" isimli kitap hakkında okul öncesi öğretmenlerinin ürettikleri soruların analizi örnek olarak verilmiştir.

Tablo 2.

"Işık Saklanabilir mi?" Kitabı Sorularının Örnek Analizi

Soru türü	Öğretmenler	Soru
Complete (tamamlama)	M9	-Baykuş saymaya başladı. "bir, iki..." kaçta kalmıştık çocuklar?
	M10	-Baykuş saymaya başladı, nasıl sayıyorduk çocuklar?
Recall (hatırlama)	M7, M11, M16	-Ateş böceğinin oyuna gelmemesinin sebebi neydi?
	M14, M15	-Ateş böceği neden saklanamamıştı? Hangi
Open-ended (açık uçlu)	M1	hayvanlar ormanda bulundu?
	M1, M8, M9, M13	-Ateş böceğine uygun başka ne oyun oynayabilirler?
Wh. questions (5N 1K)	M5, M6, M12	-Ateş böceği sizce nereye saklanacak?
	M4, M9	-Bu ses neyin sesi? "Güm, Güm"
Distancing (bağlantı)	M4, M5	-Işık saçan hayvanın adı ne?
	M3, M9	-Arkadaşlarınız size bu şekilde davranırsa ne hissedersiniz?

Geçerlik ve Güvenirlik

Çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma sürecinde sordukları tüm sorular ayrıntılı bir şekilde yazılmıştır. Gözlem formuna kaydedilen sorular, etkileşimli okumayı yapan okul öncesi öğretmenin onayına sunulmuş ve gözlem kaydı sırasında gözden kaçan soruların okul öncesi öğretmeni tarafından eklenmesi sağlanmıştır. Elde edilen veriler araştırmacılar tarafından ayrı ayrı analiz edilmiş, araştırmacılar arasındaki uyum hesaplanmıştır.

Araştırma ve Yayın Etiği

"Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir."

Etik Kurul İzni

Kurul adı= Yozgat Bozok üniversitesi Etik Komisyonu

Karar tarihi= 21.12.2023

Belge sayı numarası= 09/55

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde okul öncesi öğretmenlerin sekiz kitabı etkileşimli okurken ürettikleri soruların CROWD tekniğine göre sınıflandırılmasına yer verilmiştir.

Etkileşimli okuma uygulamasının CROWD tekniğinde yer alan tamamlama sorularını (C) okul öncesi öğretmenlerinin sorma durumlarını ve öğretmenlerin ürettikleri soru sayılarını gösteren bilgiler Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmenlerin Kitapları Etkileşimli Okurken Ürettikleri Tamamlama (C) Soruları

Öğretmenler	Öğretmenler	f	Üretilen Soru Sayısı
Bu Yumurta Kimin?	-	-	-
Bir Yumak Macera	-	-	-
Kostüm Dolabı	-	-	-
Büyüteç	-	-	-
Başka Ne Olur?	-	-	-
Benimle Oynar mısın?	-	-	-
Çiçekli Pasta	-	-	-
Işık Saklanabilir mi?	M9, M10	2	3

Okul öncesi öğretmenlerinden sadece 2'sinin (M9, M10) kitapları etkileşimli okurken öğrencilerine tamamlama sorusu (C) sordukları görülmektedir. İki farklı okul öncesi öğretmenin sekiz farklı kitabı etkileşimli okuması sırasında toplam üç tamamlama sorusu (C) üretebildikleri ortaya çıkmıştır.

Etkileşimli okuma uygulamasının CROWD tekniğinde yer alan hatırlama sorularını (R) okul öncesi öğretmenlerinin sorma durumlarını ve öğretmenlerin ürettikleri soru sayılarını gösteren bilgiler Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4.

Öğretmenlerin Kitapları Etkileşimli Okurken Ürettikleri Tamamlama (R) Soruları

Öğretmenler	Öğretmenler	f	Üretilen Soru Sayısı
Bu Yumurta Kimin?	M2, M4, M5, M6, M7, M9, M10, M11, M13, M14, M15, M16, M17, M18	14	32
Bir Yumak Macera	M1, M2, M3, M9, M10, M11, M12, M16, M17, M18	10	29
Kostüm Dolabı	M2, M4, M5, M6, M7, M8, M10, M11, M12, M14, M16, M17, M18	13	34
Büyüteç	M2, M4, M5, M6, M8, M15, M16, M18	8	20
Başka Ne Olur?	M2, M10, M11, M12, M13, M14, M16, M18	8	10
Benimle Oynar mısın?	M2, M3, M4, M5, M6, M10, M11, M13, M16, M18	10	31
Çiçekli Pasta	M4, M5, M7, M8, M10, M13, M14, M15, M16	9	27
Işık Saklanabilir mi?	M1, M3, M7, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M18	11	30

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları sekiz farklı kitapta da hatırlama soruları (R) üretebildikleri görülmektedir. Ancak okul öncesi öğretmenlerinin tümünün, etkileşimli okuma yaparken kullandıkları kitapların tamamında hatırlama sorusu (R) üretilmediği görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinden 14'ünün "Bu Yumurta Kimin" kitabını etkileşimli olarak

okurken hatırlama sorusu (R) üretebildikleri tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri en çok “Kostüm Dolabı” kitabında hatırlama sorusu (R) üretebilmiştir.

Etkileşimli okuma uygulamasının CROWD tekniğinde yer alan açık uçlu sorularını (O) okul öncesi öğretmenlerinin sorma durumlarını ve öğretmenlerin ürettikleri soru sayılarını gösteren bilgiler Tablo 5’te gösterilmiştir.

Tablo 5.

Öğretmenlerin Kitapları Etkileşimli Okurken Ürettikleri Açık Uçlu (O) Soruları

Öğretmenler	Öğretmenler	f	Üretilen Soru Sayısı
Bu Yumurta Kimin?	M1, M2, M3, M4, M6, M7, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	16	51
Bir Yumak Macera	M1, M2, M3, M5, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	16	47
Kostüm Dolabı	M1, M2, M3, M4, M6, M7, M9, M10, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	15	48
Büyüteç	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M17, M18	16	47
Başka Ne Olur?	M1, M2, M3, M4, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	17	41
Benimle Oynar mısın?	M1, M2, M3, M4, M7, M8, M9, M11, M12, M16, M17, M18	12	24
Çiçekli Pasta	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M9, M10, M11, M12, M13, M15, M16, M17, M18	16	45
Işık Saklanabilir mi?	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	17	37

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları sekiz farklı kitapta da açık uçlu soruları (O) üretebildikleri görülmektedir. Ancak okul öncesi öğretmenlerinin tümünün, etkileşimli okuma yaparken kullandıkları kitapların tamamında açık uçlu soru (O) üretmedikleri görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinden tamamına yakınının “Işık Saklanabilir mi?”, “Başka Ne Olur?” kitaplarını etkileşimli olarak okurken açık uçlu soru (O) üretebildikleri tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri en çok “Bu Yumurta Kimin?” kitabında açık uçlu soru (O) üretebilmiştir.

Etkileşimli okuma uygulamasının CROWD tekniğinde yer alan 5N 1K sorularını (W) okul öncesi öğretmenlerinin sorma durumlarını ve öğretmenlerin ürettikleri soru sayılarını gösteren bilgiler Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmenlerin Kitapları Etkileşimli Okurken Ürettikleri 5N 1K (W) Soruları

Öğretmenler	Öğretmenler	f	Üretilen Soru Sayısı
Bu Yumurta Kimin?	M1, M2, M3, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M14, M15, M16, M17, M18	16	49
Bir Yumak Macera	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M15, M16, M17, M18	14	43
Kostüm Dolabı	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	18	51
Büyüteç	M1, M2, M3, M5, M7, M8, M9, M10, M12, M13, M15, M16, M17, M18	14	32
Başka Ne Olur?	M1, M2, M3, M5, M9, M14, M15, M16, M17	9	18

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi

Benimle Oynar mısın?	M2, M3, M4, M5, M7, M9, M10, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	14	31
Çiçekli Pasta	M1, M2, M3, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M13, M15, M16, M17, M18	15	31
Işık Saklanabilir mi?	M1, M2, M4, M5, M9, M10, M14, M15, M16, M17, M18	11	22

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları sekiz farklı kitapta da 5N 1K soruları (W) üretebildikleri görülmektedir. Ancak okul öncesi öğretmenlerinin tümünün, etkileşimli okuma yaparken kullandıkları kitapların tamamında 5N 1K sorularını (W) üretilmedikleri görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinden 16'sı "Bu Yumurta Kimin?" kitabında, 15'i "Çiçekli Pasta" kitabında 5N 1K sorusu (W) üretebilirken 9'u "Başka Ne Olur?" kitabında 5N 1K sorusu (W) üretebilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin en çok "Kostüm Dolabı" kitabında 5N 1K sorusu (W) üretebildiği görülürken en az "Işık Saklanabilir Mi?" kitabında 5N 1K sorusu (W) üretebilmiştir.

Etkileşimli okuma uygulamasının CROWD tekniğinde yer alan bağlantı sorularını (D) okul öncesi öğretmenlerinin sorma durumlarını ve öğretmenlerin ürettikleri soru sayılarını gösteren bilgiler Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7.

Öğretmenlerin Kitapları Etkileşimli Okurken Ürettikleri Bağlantı (D) Soruları

Öğretmenler	Öğretmenler	f	Üretilen Soru Sayısı
Bu Yumurta Kimin?	M1, M2, M3, M7, M8, M12, M16, M17	8	17
Bir Yumak Macera	M1, M2, M3, M9, M10, M12, M13, M18	8	17
Kostüm Dolabı	M1, M2, M3, M9, M10, M11, M12	7	11
Büyüteç	M1, M2, M3, M4, M5, M6, M7, M9, M10, M11, M13, M15, M16, M17	14	22
Başka Ne Olur?	M1, M2, M5, M6, M7, M8, M9, M10, M11, M12, M13, M16, M17, M18	14	24
Benimle Oynar mısın?	M1, M2, M3, M6, M7, M9, M10, M11, M12, M13, M14, M15, M16, M17, M18	15	35
Çiçekli Pasta	M1, M2, M3, M5, M6, M9, M10, M12, M13, M14, M16, M18	12	20
Işık Saklanabilir mi?	M1, M2, M3, M4, M7, M9, M12, M16, M17	9	15

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları sekiz farklı kitapta da bağlantı soruları (D) üretebildikleri görülmektedir. Ancak okul öncesi öğretmenlerinin tümünün, etkileşimli okuma yaparken kullandıkları kitapların tamamında bağlantı soruları (D) üretilmedikleri görülmektedir. Okul öncesi öğretmenlerinden 14'ü "Başka Ne Olur?", bir başka 14'ü "Büyüteç" kitabında bağlantı soruları (D) üretebildikleri tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenleri en çok "Benimle Oynar Mısın?" kitabında bağlantı soruları (D) üretebilirken en az "Bu Yumurta Kimin?" ve "Bir Yumak Macera" kitabında bağlantı soruları (D) üretebilmiştir.

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma ile okudukları sekiz kitap hakkında ürettikleri soruların türleri ve sayıları Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8.

Etkileşimli Olarak Okunan Kitaplarda Okul Öncesi Öğretmenlerinin Ürettikleri Soru Türleri ve Sayıları

Kitaplar	Sorular				
	Complete	Recall	Open-ended	Wh. questions	Distancing
Bu Yumurta Kimin?	-	32	51	49	17
Bir Yumak Macera	-	29	47	43	17

Kostüm Dolabı	-	34	48	51	11
Büyüteç	-	20	47	32	22
Başka Ne Olur?	-	10	41	18	24
Benimle Oynar mısın?	-	31	24	31	35
Çiçekli Pasta	-	27	45	31	20
Işık Saklanabilir mi?	3	30	37	22	15
Toplam	3	213	340	277	161

Okul öncesi öğretmenleri etkileşimli olarak okunan sekiz kitabın 7'sinde tamamlama soru türünde (C) soru üretemez iken hatırlama (R), açık uçlu (O), 5N 1K (W) ve bağlantı (D) soru türünde soru üretildikleri görülmektedir. Okul öncesi öğretmenleri etkileşimli olarak okudukları sekiz kitapta CROWD tekniğine göre en çok açık uçlu (O), sonra 5N 1K, daha sonra hatırlama (R) ve bağlantı (D), en sonunda ise tamamlama (C) soru türünde soru ürettikleri görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenleri etkileşimli okuma yaptıkları 8 kitabın 6'sında en çok açık uçlu (O) soru türünde sorular üretilirken 1'inde 5N 1K, 1'inde de bağlantı (D) soru türünde sorular üretildikleri görülmektedir.

Tartışma ve Sonuç

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma uygulamasında sordukları soruları "CROWD" tekniğine göre incelemek amacıyla yapılan çalışmanın sonunda; okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli olarak okudukları kitapların tamamına yakınında tamamlama soruları (C) üretilmemelerine rağmen çoğunun hatırlama, açık uçlu, 5N 1K ve bağlantı soru türünde soru üretildikleri tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma esnasında CROWD tekniğinin en çok açık uçlu (O) soru türünden faydalandıkları belirlenmiştir.

Çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okumada yaparken kullanılan sekiz kitabın sadece birinde tamamlama soruları üretildikleri, ürettikleri soru sayısının ise çok az olduğu ortaya çıkmıştır. Etkileşimli okumanın CROWD tekniğinde tamamlama soruları (C) hikayedeki cümle veya anlatımı tamamlamak için kullanılmaktadır (Zevenbergen ve Whitehurst, 2003). Yani tamamlama soruları, cümlede bulunan ve öğrenciye kazandırılmak istenen sözcüğü öğrencinin öğrenme durumunu belirlemek için kullanılmaktadır. Öğrencilerin söz varlığını geliştirmek amacıyla da kullanılan etkileşimli okumada (Brannon ve Dauksas, 2012) kullanılan kitaplardaki kelimelerin öğrencilerin kelime hazinelerinde bulunması (Daro, 2018), nedeniyle öğretmenler tamamlama sorularına çok başvuruyor olabilirler.

Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma konusunda eğitim almaları soru çeşitliliğini artırmaktadır (Waterhouse, 2014). Çalışmada da okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma sırasında kullandıkları kitapların tamamında hatırlama (R), açık uçlu (O), 5N 1K (W) ve bağlantı (D) soru türlerinde soru üretildikleri en çok ise açık uçlu (O) soru türünden faydalandıkları belirlenmiştir. Öğretmenlerin etkileşimli okuma uygularken kullandıkları teknikleri belirlemeye yönelik yapılan sınırlı çalışmalardan (Yurtbakan, 2020) biri olan Roselli'nin (2009) çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okumanın soru türlerini kullanabildikleri belirlenmiştir. Ergül ve diğerlerinin (2015) çalışmasında ise okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma esnasında 5N 1K soruları ve bağlantı soruları sorma davranışları gösterdikleri belirlenirken Towson ve diğerlerinin (2017) çalışmasında tıpkı çalışmada olduğu gibi öğretmenlerin en fazla açık uçlu sorulara başvurdukları belirlenmiştir. Etkileşimli okumada, öğrenciler okuma sürecine sorular aracılığıyla aktif dahil edilmeye çalışılmaktadır (Cohrssen, Niklas ve Tayler, 2016). Okul öncesi öğretmenleri de öğrencileri sürece daha çok dahil etmek ve öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek için açık uçlu sorulara başvuruyor olabilirler. Çünkü tamamlama, hatırlama, 5N 1K gibi soru türleri cevabı belli olan kitabı anlamaya yönelik cevabın bir cümle ile alınabileceği soru türleri iken açık uçlu soru türü cevabı belli olmayan, öğrencinin yaşam deneyimleri ile şekillenebilen, öğrenciye yorum yapma imkânı sağlayabilen bir soru türüdür. Bu nedenle de okul öncesi öğretmenleri etkileşimli okuma esnasında daha çok açık uçlu sorulara başvuruyor olabilirler.

Çalışma kapsamında aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi

- Okul öncesi öğretmenlerin etkileşimli okumanın CROWD tekniğinin tüm soru türlerini kullanmaları konusunda farkındalık kazandırıcı eğitimler verilebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerinin etkileşimli okuma sürecinde CROWD tekniğindeki tamamlama sorularına başvurmamalarının nedenlerini belirlemeye yönelik nitel çalışmalar yapılabilir.

Araştırma ve Yayın Etiği

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni

Kurul adı= Yozgat Bozok üniversitesi Etik Komisyonu
Karar tarihi= 21.12.2023
Belge sayı numarası= 09/55

Yazarların Katkı Oranı

Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Angeletti, N., Hall, C., & Warmac, E. (1996). *Improving elementary students' attitudes toward recreational reading*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED398553.pdf>
- Angrosino, M. (2007). *Doing Ethnographic and Observational Research*. Sage Qualitative Research Kit.
- Aral, N., Kandır, A., & Yaşar, M. C. (2000). *Okul öncesi eğitim ve anasınıfı programları*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
- Arıcı, D. ve Bartan, M. (2020). Çocuğu okul öncesi eğitime devam eden annelerin çocuklarına değer edindirme sürecine yönelik görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 279-294.
- Brannon, D., & Dauksas, L. (2012). Studying the effect dialogic reading has on family members' verbal interactions during shared storybook reading. *SRATE Journal*, 21(2), 9-20.
- Cohrssen, C., Niklas, F., & Tayler, C. (2016). 'Is that what we do?' Using a conversationanalytic approach to highlight the contribution of dialogic reading strategies to educator– child interactions during storybook reading in two early childhood settings. *Journal of Early Childhood Literacy*, 16(3), 361–382. <http://dx.doi.org/10.1177/1468798415592008>.
- Chow, B., McBride-Chang, C., Cheung, H., & Chow, C. S. (2008). Dialogic reading and morphology training in Chinese children: Effects on language and literacy. *Developmental Psychology*, 44(1), 233–244.
- Daro, A. M. (2018). *An analysis of components of dialogic reading*, Unpublished Master Thesis, Nebraska University, U. S.
- Druten-Frietman, L. V., Strating, H., Denessen, E., & Verhoeven, L. (2016). Interactive storybook-based intervention effects on kindergartners' language development. *Journal of Early Intervention*, 38(4), 212–229. <http://dx.doi.org/10.1177/1053815116668642>.
- Ekiz, (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Elmonayer, R. A. (2013). Promoting phonological awareness skills of Egyptian kindergarteners through dialogic reading. *Early Child Development and Care*, 183(9), 1229–1241. <http://dx.doi.org/10.1080/03004430.2012.703183>.

- Ergül, C., Akoğlu, G., Sarıca, A. D., Tufan, M. ve Karaman, G. (2015). Ana sınıflarında gerçekleştirilen birlikte kitap okuma etkinliklerinin "etkileşimli kitap okuma" bağlamında incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 603-619. <http://dx.doi.org/10.17860/efd.88429>.
- Ergül, C., Sarıca, A. D. ve Akoğlu, G. (2016). Etkileşimli kitap okuma: dil ve erken okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yöntem. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 17(2), 193-204. <http://dx.doi.org/10.21565/ozelegitimdergisi.246307>.
- Flynn, K. S. (2011). Developing children's oral language skills through dialogic reading: Guidelines for implementation. *Teaching Exceptional Children*, 44(2), 8-16. <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/004005991104400201>.
- Guthrie, J. T., & Davis, M. H. (2003). Motivating struggling readers in middle school through an engagement model of classroom practice. *Reading ve Writing Quarterly*, 19, 59-85.
- Güven, B. (2017). "Bana oyunla öğret": Okul öncesi eğitimde oyun ve beden eğitimi. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1), 97-109.
- Han, J., & Neuharth-Pritchett, S. (2015). Meaning-related and print-related interactions between preschoolers and parents during shared book reading and their associations with emergent literacy skills. *Journal of Research in Childhood Education*, 29(4), 528-550. <http://dx.doi.org/10.1080/02568543.2015.1073819>
- Hargrave, A. C., & Senechal, M. (2000). A book reading intervention with preschool children who have limited vocabularies: The benefits of regular reading and reading. *Early Childhood Research Quarterly*, 15, 75-90.
- Horvath, B. (2013). *Treatment efficacy of combined dialogic reading and scripting for a child with moderate to severe communication*, Unpublished Master Thesis, Duquesne University, U. S.
- Justice, L. M., & Pullen, P. C. (2003). Promising interventions for promoting emergent literacy skills: Three evidence-based approaches. *Topics in Early Childhood Special Education*, 23(3), 99-113.
- Kim, D., & Hall, J. K. (2002). The role of an interactive book reading program in the development of second language pragmatic competence. *The Modern Language Journal*, 86, iii, 332-348.
- Laboo, L. (2005). Books and computer response activities that support literacy development. *Reading Teacher*, 59, 288-292.
- LaCour, M. M., McDonald, C., Tissington, L. D., & Thomason, G. (2013). Improving prekindergarten children's attitude and interest in reading through a parent workshop on the use of dialogic reading techniques. *Reading Improvement*, 50(1), 1-11.
- Lever, R. (2008). *Discussing stories: Using a dialogic reading intervention to improve kindergartner's oral narrative construction* (Unpublished master thesis). Carleton University, U. S.
- McMonigle, T. (2012). *Exploring parents' understanding and application of dialogic reading while teaching their preschoolers the social skills associated with courage empathy and love* (Unpublished doctoral dissertation). The Florida State University, U. S.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. London: Sage Publications
- Morgan, P., & Meier, C. R. (2008). Dialogic reading's potential to improve children's emergent literacy skills and behavior. *Preventing School Failure*, 52(4), 11-16.
- Özen Altınkaynak, Ş. (2019). Okul öncesi dönemde erken okuryazarlık becerilerinin gelişimi. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 37-49.
- Özsevgeç, T. (2015). *Veri toplama*. Creswell, J. W. (Ed.). *Nitel araştırma yöntemleri. Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. Ankara: Siyasal kitapevi.
- Pillinger, C., & Wood, C. (2014). Pilot study evaluating the impact of dialogic reading and shared reading at transition to primary school: Early literacy skills and parental attitudes. *Literacy*, 48(3), 155-163.
- Ping, M. T. (2014). Group interactions in dialogic book reading activities as a language learning context in preschool. *Learning, Culture and Social Interaction*, 3, 146-158.
- Robb, M. B. (2010). *New ways of reading: The impact of an interactive book on young children's storycomprehension and parent-child dialogic reading behaviors*, (Unpublished doctoral thesis). California Riverside University, U. S.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Etkileşimli Okuma Uygulamasında Sordukları Soruların CROWD Tekniğine Göre İncelenmesi

- Roselli, T. (2009). *The role of dialogic reading in enhancing the learning opportunities of preschool English learners and teachers in an English only setting* (Unpublished doctoral thesis). University of California, Santa Cruz, U. S.
- Scarborough, H. S., & Dobrich, W. (1994). On the efficacy of reading to preschoolers. *Developmental Review, 14*(3), 245-302.
- Towson, J. A., Fetting, A., Fleury, V. P. & Abarca, D. L. (2017). Dialogic reading in early childhood settings: A summary of the evidence base. *Topics in Early Childhood Special Education, 37*(3), 132–146. <http://dx.doi.org/10.1177/0271121417724875>.
- Towson, J. A., Gallagher, P. A. & Bingham, G. E. (2016). Dialogic reading: Language and preliteracy outcomes for young children with disabilities. *Journal of Early Intervention, 38*(4) 230–246. <http://dx.doi.org/10.1177/1053815116668643>.
- Vukelich, C., Christie, J. F., & Enz, B. J. (2014). *Teaching language and literacy: Preschool through the elementary grade*. United States: Ally & Bacon Publishing.
- Waterhouse, N. L. (2014). *Changing participation in guided interactive shared reading: A study of early childhood teachers' implementation and children's engagement* (Unpublished doctoral thesis). Montana University, Washington.
- Whitehurst, G. J. (1992). *Dialogic reading: An effective way to read to preschoolers*. Retrieved from <http://www.readingrockets.org/article/dialogic-reading-effective-way-read-aloud-young-children>.
- Whitehurst, G. J., Arnold, D. S., Epstein, J. N., Angell, A. L., Smith, M., & Fischel, J. E. (1994). A picture book reading intervention in day care and home for children from low-income families. *Developmental Psychology, 30*(5), 679-689.
- Whitehurst, G. J., & Lonigan, C. J. (1998). Child development and emergent literacy. *Child Development, 69*, 848-872.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. K. (2013). *Case study research: Design and methods*. United States: Sage Publications.
- Yopp, R. H., & Yopp, H. K. (2006). Informational texts as read alouds in school and home. *Journal of Literacy Research, 38*, 37-51.
- Yurtbakan, E. (2024). Sınıf, okul öncesi ve özel eğitim öğretmenlerinin etkileşimli okuma uygulama öz yeterliklerinin incelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 12*(2), 296-316.
- Yurtbakan, E. (2020). Etkileşimli okuma: Bir içerik analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 8*(1), 135-156.
- Yurtbakan, E., Erdoğan, Ö. ve Erdoğan T. (2021). Etkileşimli okumanın okuma motivasyonuna etkisi. *Eğitim ve Bilim, 46*(206), 161-180.
- Yurtbakan, E. ve Yurtbakan, E. G. (2022). Okul öncesi öğrenci annelerinin etkileşimli okuma deneyimleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 10*(2), 385-400.
- Zevenbergen, A. A., & Whitehurst, G. J. (2003). Dialogic reading: A shared picture book reading intervention for preschoolers. In A. van Kleeck, S. A. Stahl, & A. B. Bauer (Eds.). *On reading to children: Parents and teachers* (pp. 177–200). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Extended Abstract

Introduction

Dialogic reading is a reading activity conducted by caregivers, families, peers, and teachers to support the developmental areas of preschool children and children with special needs (Yurtbakan, 2020). It is a method where the roles of the reader and listener alternate, allowing students to engage by responding to questions posed by the guide during the reading process. Their vocabulary is expanded by explaining unfamiliar words and introducing new terms (Justice & Pullen, 2003; Whitehurst et al., 1994; Whitehurst & Lonigan, 1998).

There are two primary techniques of interactive reading. Whitehurst (1992) identifies the PEER (prompt-evaluate-expand-recall) technique as the foundational strategy in dialogic reading. In the PEER technique, the guide asks questions about the book (Prompt), evaluates the child's responses

(Evaluate), rephrases and expands the child's answer by adding new information (Expand), and repeats the response to ensure the child has internalized the expanded form (Recall).

The second method, the CROWD technique, focuses on different types of questions during dialogic reading. These include sentence-completion prompts (Completion), recall of story details (Recall), open-ended questions about the visuals (Open-ended), wh- questions that relate objects and events to the child's experiences (Wh- questions), and distancing questions that encourage the child to connect the story to their own life (Whitehurst et al., 1994; Zevenbergen & Whitehurst, 2003).

Studies on preschool teachers have explored topics such as their self-efficacy in dialogic reading (Yurtbakan, 2024), their reading practices within this framework (Ergül et al., 2015; Towson et al., 2017), the effectiveness of evocation and feedback techniques (Daro, 2018), their participation in professional development programs related to interactive reading (Roselli, 2009), their roles during dialogic reading sessions (Waterhouse, 2014), and the types of questions they ask (Cohrsen et al., 2016). This study aims to classify the questions preschool teachers ask during dialogic reading sessions according to the CROWD technique.

Method

This research employed a basic interpretive qualitative design. Eighteen preschool teachers from Yozgat province participated and were selected through convenience sampling. These teachers were observed once a week for eight weeks during dialogic reading sessions. The questions they posed before, during, and after reading were recorded using an observation form and analyzed through descriptive analysis, focusing on the CROWD technique. The categories used included Completion (C) questions, Recall (R) questions, Open-ended (O) questions, Wh-questions (W), and Distancing (D) questions.

Results and Discussion

The study found that preschool teachers rarely used completion (C) questions in their dialogic reading sessions but frequently employed recall (R), open-ended (O), wh-questions (W), and distancing (D) questions. In particular, open-ended questions were used most frequently in interactive reading sessions. Similarly, Ergül et al. (2015) found that teachers often asked 5W1H questions (who, what, when, where, why, and how) and distance questions. Towson et al. (2017) noted that teachers predominantly used the PEER technique and open-ended questions. This study's findings align with these results, showing a scarcity of completion questions but regular use of recall, open-ended, wh-, and distance questions.

Preschool teachers proficiently utilize dialogic reading questions, providing children ample opportunities to engage in conversation (Roselli, 2009). Yurtbakan (2024) concluded that preschool teachers are more adept at dialogic reading than primary school or special education teachers, likely due to the more frequent use of dialogic reading in preschool settings (Yurtbakan, 2020). This consistent practice allows preschool teachers to identify and address their shortcomings in the dialogic reading process.

Participation in professional development programs has been shown to improve teachers' performance in interactive reading and increase the variety of questions they ask (Waterhouse, 2014). The differences in question types observed in this study, particularly the lack of completion questions, may relate to the specific skills the teachers aimed to develop in their students. For instance, recall and wh- questions aid in understanding the story, open-ended questions encourage critical thinking, and connection questions help relate the story to the child's life. Completion and recall questions, on the other hand, are typically used to enhance vocabulary.